

Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling aan Urbanus **Brugge, 10 juli 2025**

Geachte minister, burgemeester, voorzitter, mijnheer en mevrouw Servranckx, dames en heren

Wat heeft Urbain Servranckx, beter bekend als Urbanus, geboren en getogen in het schilderachtige Pajottenland van Brueghel, met Brugge te maken en waarom verdient hij een Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling? Luister goed want straks volgt een kennistoets conform de nieuwe en recent goedgekeurde minimumdoelen!

Voor degenen onder u die de voorbije 5 decennia onder een stolp leefden, kan ik helaas van deze artistieke veelzijdige duizendpoot in de mij beperkte tijd slechts enkele hoogtepunten meegeven. We kennen dit monument uit de Vlaamse showwereld niet alleen in Vlaanderen maar ook Nederland als zanger en muzikant van de liedjes "Beddeke vol met stro" - opgenomen in de Eregalerij van Vlaamse Klassiekers van Radio 2 - ook van bijvoorbeeld "Madammen met een bontjas" en "Les zoizeaux chantent dans les bois", oorwurmen over respectievelijk kerstmis, het dierenleed en het Franse chanson.

We kennen de levende legende ook als TV-persoonlijkheid en acteur in maar liefst 16 TV-reeksen en 10 films zoals als bakkersgast in "Hector" en als mannequin in "Koko Flanel" dat trouwens 18 jaar lang het grootste kassucces in onze nationale filmgeschiedenis was.

We kennen de eeuwige rebel ook van zijn meer dan 500 bladzijden tellende autobiografie, voor alle duidelijkheid niet door een ghostwriter geschreven want: "wat je zelf doet, doe je zelve."

We kennen dit komisch talent ook als productief scenarist van stripverhalen en als stripfiguur in bijvoorbeeld "Urbanus", een pseudo-biografische strip met Willy Van Linthout, en in "de Geverniste Vernepelingskes" met Jan Bosschaert waarin hij zichzelf en Jan Bosschaert maar ook heel wat BV's letterlijk en figuurlijk in hun blootje zet, en in "Mieleke Melleke" met Dirk Stallaert.

We kennen hem ook als supercreatieve podiumkunstenaar met maar theaterprogramma's die volle zalen in Vlaanderen trekt.

We hebben hem zo leren kennen, niet als een 'rechtstaande' grappenverteller maar als een maatschappijkritisch satiricus en echte humorist die zich in deze woke-tijd liever 'stoke' noemt. Zijn tegendraadsheid blijkt uit zijn hele carrière tot vandaag toe. Politieke correctheid is aan hem niet besteed. In zijn autobiografie illustreert hij dit treffend: *"Ik vind dat als men als humorist doelbewust mensen met een handicap of andere afkomst of overtuiging ontwijkt in grappen, dan kan men wel niemand kwetsen, maar pleegt men een vorm van discriminatie. Al die mensen maken deel uit van onze samenleving. Wanneer er met iedereen gelachen wordt en hen sla je over, dan sluit men hen uit. 50% van de werklozen zijn luieriken" poneerde ik eens. "Hoo! Urbanus, hoe durft ge!" kreeg ik naar mijn kop. "Oké, '50% van de werklozen zijn geen luieriken." Voilà, opgelost."*

Urbanus vergroot zowel verbaal als visueel de te ernstige werkelijkheid zodanig uit om er met humor zachte kritiek op te kunnen geven. Echte humor wil immers niet behagen, daarvoor is humor te ernstig, maar komt nu eenmaal van het Latijnse woord 'umor' dat vocht betekent en dus mensen wil beroeren zoals het sap dat van het mes druipt wanneer men een rijpe vrucht met een vlijmscherp mes schilt. De maatschappij is de vrucht en Urbanus het mes. De link met zijn zogenaamde afscheidstournee "The Bes Tof" is snel gelegd en typeert hem helemaal: visueel sterk en spottend met onder meer het overdadige gebruik van Engels. Hij staat namelijk met een sappige bes op het podium van zijn "the best of"-voorstelling waarin hij zijn beste grappen, sketches en liedjes verzamelt.

En: er is een link met Brugge, niet zozeer omdat hij vaak te gast is bij de Brugse rechter Bert Salembier ook bekend van het TV-scherm - maar vooral omdat hij zoals Tjil Uylenspiegel uit Damme spottend maar met humor een spiegel voorhoudt aan godsdiensten, machthebbers, hoogwaardigheidsbekleders, politieke activisten, kortom aan iedereen die zich belangrijk voelt en een te uitgesproken mening heeft. En dit zonder onderscheid, zonder enige beperking of taboe.

Geachte dames en heren

Tot slot: Urbanus verdient dit Gulden Spoor niet alleen voor zijn artistieke prestaties, maar ook voor zijn vermogen om een gevoel van gemeenschap en verbondenheid te creëren met mensen van alle leeftijden en achtergronden, helemaal conform de doelstellingen van onze campagne 'Vlaanderen Feest!'. Bovendien heeft hij ervoor gekozen om van het Nederlands het belangrijkste instrument van zijn loopbaan te maken en zo een schitterend spoor door de Vlaamse mediageschiedenis te trekken. We prijzen ons dan ook gelukkig dat hij tussen zijn optredens door de tijd neemt om hier vanavond aanwezig te zijn om gehuldigd te worden en opgenomen in de rij van prestigieuze Gulden Sporendragers, samen met onder meer Will Tura, Jan Verheyen, Niels Destadsbader, Chris Lomme, Louis Verbeeck en Connie Neefs. Allemaal Vlaamse publieksdiplomaten die van Vlaanderen houden en van wie Vlaanderen houdt of zou moeten houden en die eveneens een opmerkelijk spoor getrokken hebben.

Voor ik Urbanus voor de spooruitreiking uitnodig, wil ik u allen alvast voor morgen een aangename Vlaamse feestdag toewensen, binnenkort de officiële feestdag voor iedereen in ons land.

Onthoud het: de feestdag van de Vlaamse samenhang.

Mijn feestdag, úw feestdag... ónze feestdag.

An De Moor
Voorzitter 11-daagse Vlaanderen Feest!
en Voorzitter vzw Beweging Vlaanderen-Europa
E-mail: an.demoor@outlook.com
